

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΣΤΟΝ 21ο ΑΙΩΝΑ

Εθνική Βιβλιοθήκη

ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΑΜΕ ΤΙΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΩΝ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΒΑΛΛΙΑΝΕΙΟ ΚΤΙΡΙΟ ΣΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ, ΟΠΟΥ ΑΠΟΚΤΑ ΝΕΑ ΣΤΕΓΗ

ΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΑΣ ΜΑΡΙΝΟΥ

Στον χώρο επικρατεί αναστάτωση. Στο αναγνωστήριο, εκεί όπου άλλοτε κυριαρχούσαν τα μεγάλα ξύλινα θρανία με τις πράσινες λάμπες, ανάμεσα στις αρχαιοελληνικού τύπου μαρμάρινες κολόνες, τώρα συγκεντρώνονται ξύλινες τροχήλατες βιβλιοθήκες με διαφορετική σήμανση η καθεμία. Τα λίγα βιβλία που απομένουν στα ράφια περιμένουν τη σειρά τους για να πακεταριστούν. Στους κάτω ορόφους, όπου το σιδερένιο βιβλιοστάσιο ξεχειλίζει από σπάνιους τόμους και εκδόσεις, τα εύθραυστα τεκμήρια έχουν ήδη τοποθετηθεί σε ειδικές συσκευασίες και σιγά σιγά αδειάζουν στις τροχήλατες βιβλιοθήκες πριν πάρουν τον δρόμο για το Φαληρικό Δέλτα.

Από τις 8 Ιανουαρίου και μέχρι πριν από πέντε ημέρες οι εικόνες αυτές είχαν γίνει καθημερινότητα στο Βαλλιάνειο, το κεντρικό κτίριο της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας, αλλά και στο κτίριο του Βοτανικού. Η τελευταία τροχήλατη βιβλιοθήκη έφυγε την

περασμένη Δευτέρα για τη νέα στέγη των συλλογών, στο Κέντρο Πολιτισμού Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος. Επειτα από 115 χρόνια φιλοξενίας στην ιστορική έδρα της που σχεδιάστηκε από τον δανό αρχιτέκτονα Θεόφιλο Χάνσεν, υπό την επίβλεψη του γερμανού συναδέλφου του Ερνέστου Τσίλλερ. Το εγχείρημα προϋπέθετε τη μετακίνηση 750.000 βιβλίων της γενικής συλλογής, 40.000 τεκμηρίων της συλλογής του δανειστικού τμήματος και 30.000 περιοδικών ποικίλης θεματολογίας της τελευταίας πενταετίας από τα συνολικά δύο εκατομμύρια τεκμήρια που έχει στην κατοχή της η Εθνική Βιβλιοθήκη.

Οι άνθρωποι της μετακόμισης

Η προετοιμασία του έργου άρχισε πριν από τρία χρόνια και συμπεριέλαβε συνολικά 50 υποέργα για την επεξεργασία και την ανάπτυξη των συλλογών, τον καθαρισμό τους, την ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών, τη δημιουργία νέου δανειστικού τμήματος και την εκπαίδευση του προσωπικού της

Βιβλιοθήκης. Ολα τους χρηματοδοτήθηκαν με τη δωρεά του Ιδρύματος Νιάρχος, ύψους 5 εκατομμυρίων ευρώ, και την έκτακτη επιχορήγηση του ελληνικού κράτους, ύψους 5,2 εκατομμυρίων ευρώ. Ειδικά για τη διαδικασία της μετακόμισης το κράτος παραχώρησε επιπλέον 500.000 ευρώ στη Βιβλιοθήκη.

Στη μετεγκατάσταση εμπλέκονται περισσότεροι από 150 μόνιμοι υπάλληλοι της Βιβλιοθήκης, ενώ την υλοποίησή της έχει αναλάβει η Διατμηματική Ομάδα Μεταφοράς με μέλη τις Χρυσάνθη Βασιλειάδου, πολιτικό μηχανικό ΕΜΠ, υπάλληλο της Βιβλιοθήκης, δρα Ζωή Γκιννή, συντηρήτρια αρχαικού και βιβλιακού υλικού της Βιβλιοθήκης, Βαρβάρα Μουλά, διοικητική υπάλληλο της Βιβλιοθήκης, Εύη Στεφανί, Γραφείο Διεύθυνσης της Βιβλιοθήκης, και Χριστίνα Τσαρουχά, υπεύθυνη Υπηρεσίας Συντήρησης Συλλογών της Βιβλιοθήκης. «Στην προσπάθεια συμμετείχαν 400 εξωτερικοί συνεργάτες», όπως επισημαίνουν τα μέλη της Ομάδας. «Αυτοί που άδειαζαν κάθε ράφι, αφού πρώτα είχε ταυτοποιηθεί ηλεκτρονικά, και τοποθετούσαν

Τελική παρουσία στον Πύργο Βιβλίων

Ελεγχος με σκάνερ

Η Διατμηματική Ομάδα Μεταφοράς: Χρυσάνθη Βασιλειάδου, πολιτικός μηχανικός ΕΜΠ, υπάλληλος της Βιβλιοθήκης, (δεύτερη από αριστερά) Δρ. Ζωή Γκιννή, συντηρήτρια αρχαιακού και βιβλιακού υλικού της Βιβλιοθήκης (πρώτη από δεξιά), Βαρβάρα Μουλά, διοικητική υπάλληλος της Βιβλιοθήκης, Εύη Στεφανή, γραφείο Διεύθυνσης της Βιβλιοθήκης (δεύτερη από δεξιά) και Χριστίνα Τσαρουχά, υπεύθυνη Υπηρεσίας Συντήρησης Συλλογών της Βιβλιοθήκης (πρώτη από αριστερά)

Συσκευασία των τόμων

Κάθοδος των τροχήλατων βιβλιοθηκών σε κομμάτια

Μεταφορά στο φορτηγό

τα βιβλία στις τροχήλατες βιβλιοθήκες». Τα βιβλία που είχαν φθορές έμπαιναν σε ειδικές συσκευασίες και επιστημάνθηκαν όλα τα προβλήματά τους ώστε να συντηρηθούν επαρκώς στο μέλλον. Σε όσα δεν υπήρχε ραδιοσήμανση, τοποθετήθηκε, ώστε έτσι να ελέγχεται ηλεκτρονικά όλη η συλλογή.

Οι κινητές βιβλιοθήκες που πρωταγωνιστούν στη μετακόμιση είναι κατασκευασμένες από ξύλο και αποτελούν ειδικό σχέδιο που έγινε για τις ανάγκες της μετακόμισης, έπειτα από σωρεία πιλοτικών προγραμμάτων που δοκιμάστηκαν για την περίπτωση. Προκειμένου να επιταχυνθεί η διαδικασία, τα συνεργεία εργάζονταν ταυτόχρονα σε τρία διαφορετικά σημεία του Βαλλιάνειου, αδειάζοντας τα ράφια. Για τη μεταφορά του συνολικού όγκου των βιβλίων πραγματοποιούνταν καθημερινά 4-5 προγραμματισμένα δρομολόγια και σε εβδομαδιαία βάση μετακινούνταν 50.000 βιβλία. Σε κάθε φορτηγό χωρούσαν συνολικά 24 τροχήλατες βιβλιοθήκες από τις συνολικά 200 που επιστρατεύτηκαν για το έργο.

Ο Πύργος των Βιβλίων

Κατά την άφιξη του πολύτιμου φορτίου στο Κέντρο Πολιτισμού Ίδρυμα Σταύρος Νιάρχος, ελέγχονται πλέον οι βιβλιοθήκες, καταγράφονται και παίρνουν τον δρόμο για τα ράφια. Εκεί, οι μεταφορείς τοποθετούν τα τεκμήρια στην οριστική τους θέση υπό την επίβλεψη των υπαλλήλων της Εθνικής Βιβλιοθήκης. Το νέο τους «σπίτι» πληροί όλες τις προαπαιτήσεις της λειτουργίας της Βιβλιοθήκης στον 21ο αιώνα. Το νέο κυλιόμενο κλειστό βιβλιοστάσιο είναι κατασκευασμένο από μέταλλο και ο χειρισμός του γίνεται μέσω στρογγυλών μοχλών που μοιάζουν με τιμόνια, έχοντας τα ράφια τη δυνατότητα να εφάπτεται το ένα με το άλλο, δημιουργώντας έναν ενιαίο προστατευμένο χώρο. Εκεί θα μπουν περισσότερα από 650.000 τεκμήρια, ενώ η χωρητικότητά του είναι διπλάσια. Αλλοι 40.000 τίτλοι προορίζονται για τον Πύργο των Βιβλίων, τον χώρο που βλέπει δηλαδή ο επισκέπτης όταν εισέρχεται στην Εθνική Βιβλιοθήκη και χαρακτηρίζεται από ένα σύστημα εξωστών

και βιβλιοστασίων, ενώ στο εσωτερικό του εντοπίζονται οκτώ αναγνωστήρια. Για λόγους ασφαλείας, εκεί αφήνονται ελεύθερα κάποια ράφια στο πάνω μέρος των κατασκευών ώστε να μην ακουμπάνε στην οροφή. Το σύνολο των ειδικών συλλογών, 17.000 σπάνιων και πολύτιμων έργων, 5.500 χειρογράφων και αρχείων, θα φυλάσσεται εντός τεσσάρων θησαυροφυλακίων, σε κατάλληλες συνθήκες θερμοκρασίας, υγρασίας, φωτισμού και ασφάλειας.

Πίσω στο κλειστό βιβλιοστάσιο, ο δρ Μιχάλης Γερόλιμος, βιβλιοθηκονόμος συστημάτων, μαζί με την ομάδα του αναλαμβάνουν να σκανάρουν ένα ένα τα βιβλία που καταφθάνουν ώστε να ταυτοποιηθεί η νέα τους θέση και να περαστούν διορθώσεις στην ταξινόμησή τους. Σιγά σιγά χτίζουν μια βάση δεδομένων για την ευκολότερη ανεύρεση των τόμων μέσα στα 22.000 τ.μ. της νέας έδρας της Βιβλιοθήκης, σηματοδοτώντας την τελική φάση της αναδιοργάνωσής της.

Η μετεγκατάσταση αναμένεται να ολοκλη-

ρωθεί την πρώτη εβδομάδα του Απριλίου, τρεις μήνες ακριβώς μετά την έναρξή της. Σταδιακά μέχρι το φθινόπωρο θα δίνονται στο κοινό όλες οι λειτουργίες της ώστε οι επισκέπτες να μπορούν να απολαμβάνουν τον πλούτο που φέρει στα ράφια της. Σημαντικό θα είναι το δανειστικό τμήμα που θα ανοίξει τις πόρτες του για πρώτη φορά, με τη χρήση περισσότερων από 40.000 τεκμηρίων της Βιβλιοθήκης, τα οποία αντλήθηκαν από τα πολλαπλά αντίτυπα τίτλων που διέθετε η Εθνική Βιβλιοθήκη, αλλά και από την αγορά νέων τίτλων με χορηγία του Ίδρυματος Σταύρος Νιάρχος. Παρ' όλα αυτά, η παλιά της έδρα, το Βαλλιάνειο Κτίριο, δεν θα αφεθεί στη μοίρα της. Παραμένει στην κυριότητα της Εθνικής Βιβλιοθήκης και μακροπρόθεσμα, όταν ολοκληρωθούν όλες οι απαραίτητες εργασίες αποκατάστασης, θα στεγάσει ξανά μέρος των συλλογών και θα επαναλειτουργήσει ως αναγνωστήριο, εκθεσιακός / συνεδριακός χώρος και πύλη ενημέρωσης για τις υπηρεσίες της Εθνικής Βιβλιοθήκης στο κέντρο της πόλης.

Εναπόθεση στα ράφια

Συγκέντρωση

Εκφόρτιση στο κτίσιον